

Η ΕΝΩΣΗ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΝΟΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Διοργανώνει και σας προσκαλεί στη διάλεξη*

του Χανς Αϊντενάιερ, με θέμα:

"Ανάθεμα τα Γράμματα".

Η καινούργια έκδοση των Πτωχοπροδρομικών ποιημάτων.

Δευτέρα 5 Νοεμβρίου 2012, ώρα 19.30.

Δημοτική αίθουσα της Παλαιάς Λαχαναγοράς.

Ο κ. Χανς Αϊντενάιερ είναι καθηγητής Βυζαντινολογίας και Νεοελληνικής Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο του Αμβούργου και επίτιμος διδάκτωρ του ΑΠΘ.

*Η διάλεξη θα δοθεί στα ελληνικά.

Τα εικαστικά στοιχεία της αφίσας προέρχονται από το έργο του Aertsen Pieter, Market Scene, Alte Pinakothek, Munich. Την αφίσα επιμελήθηκε ο φιλόλογος Στεφανάκης Μάνος.

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Η Ένωση Φιλολόγων Νομού Ηρακλείου διοργανώνει **διάλεξη** με θέμα:

? Ανάθεμα τα γράμματα?. Η καινούργια έκδοση των Πτωχοπροδρομικών ποιημάτων, τη Δευτέρα, 5 Νοεμβρίου 2012, στις 19.30 στη δημοτική αίθουσα της **Παλαιάς Λαχαναγοράς**

. Ομιλητής της εκδήλωσης θα είναι ο γνωστός Γερμανός ελληνιστής

Χάνς Αϊντενάιερ,

στον οποίο ανήκει η κριτική έκδοση των τεσσάρων ποιημάτων υπό τον τίτλο

Πτωχοπρόδρομος,

που κυκλοφόρησε πρόσφατα από τις Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.

Ο ομιλητής, του οποίου τα άφωγα ελληνικά και τον χαριτωμένο λόγο έχουμε απολαύσει και άλλες φορές στο παρελθόν, θα παρουσιάσει και θα σχολιάσει το τρίτο ποίημα. Στο ποίημα αυτό σατιρίζεται **ένας φιλόλογος της εποχής, ο οποίος προσπαθεί μάταια να κερδίσει χρήματα μέσω της επιστήμης του και οικτρίζει τον εαυτό του για τη φτώχεια του (!)**

. Τα γράμματα δεν τον ωφελούν στο να βγάλει το ψωμί του και ζηλεύει τους χειρώ νακτες τεχνίτες που είναι καλοψωνιστές και το τραπέζι τους είναι πάντοτε γεμάτο («Ανάθεμα τα γράμματα»).

Σ

τα άλλα ποιήματα, αν και ποκίλλουν οι ηλικίες, οι ιδιότητες, τα προσωπεία του ποιητή, ωστόσο απαράλλαχτες μένουν η απελπιστική πενία και η μόνιμη πείνα του, αυτές που τον αναγκάζουν να γράψει στον αυτοκράτορά του ζητώντας τη συνδρομή του. Σώσε με από τις στερήσεις, από τη φτώχεια, «των δανειστών μου, βασιλεύ, λύσον τις απαιτήσεις» παρακαλεί τον βασιλιά Μανουήλ Κομνηνό (1143-1180) ο λεγόμενος Πτωχοπρόδρομος.

Τα **τέσσερα ποιήματα**, συνδετικός κρίκος των οποίων είναι το όνομα **Πτωχοπρόδρομος** (Του Πτωχοπροδρόμου), είναι τα **παλαιότερα της λεγόμενης**

«

Βυζαντινής δημώδους γραμματείας

» και το κλειδί για τη μελέτη της εξέλιξης της μεσαιωνικής ελληνικής γλώσσας. Οι προσφωνήσεις ωστόσο, καθώς και άλλα σημαντικά στοιχεία, υποδεικνύουν μια σχέση με την αυτοκρατορική αυλή των Κομνηνών του 12

ου

αιώνα.

Για μια ταύτιση όμως με τον γνωστό λόγιο αυλικό ποιητή της εποχής εκείνης Θεόδωρο Πρόδρομο αντιστέκονται όχι μόνον το πλούσιο και αδιαμφισβήτητο δημώδες γλωσσικό υλικό και ύφος των ποιημάτων, αλλά και η ρευστότητα της παράδοσης των κειμένων, που μας έχουν παραδοθεί σε χειρόγραφα όχι παλαιότερα του 13ου αιώνα. Εδώ πρόκειται για παρακλητική ή επαιτική ποίηση, γνωστό είδος από πολύ παλιά, με εν μέρει σατιρικά στοιχεία. Ο ποιητής εμφανίζεται σε τέσσερις διαφορετικές, λίαν δραματικές σκηνές, μια για να εξευμενίσει τη δύστροπη γυναίκα του στο σπίτι, μια για να συντηρήσει το ενδεές νοικοκυριό της πολυμελούς οικογένειας, μια για να ζητήσει κάποια αμοιβή για τον εαυτό του ως σπουδαγμένο φιλόλογο ? «ανάθεμα τα γράμματα» ? ή και να αιτηθεί μετάθεση, ως καλόγερος πια, από ένα κακώς διοικούμενο μοναστήρι σε άλλο, προφανώς καλύτερο.

Η ομιλία θα παρουσιάσει το τρίτο κυρίως ποίημα ως παράδειγμα της μεσαιωνικής δημώδους γραμματείας, για την οποία πραγματοποιείται στην πόλη μας, στο Ιστορικό Μουσείο Κρήτης, συνέδριο με τίτλο: NEOGRAECA MEDII AEVI VII (1-4. 11. 2012).

Βιογραφικό Σημείωμα

Καθ. δρ. Hans Eideneier

Γεννήθηκε το 1937 στη Στουτγάρδη της Γερμανίας. Σπούδασε Κλασική Φιλολογία, Βυζαντινολογία, Νεοελληνική Φιλολογία, Ιστορία, Φιλοσοφία και Γλωσσολογία στα πανεπιστήμια Tübingen, Αμβούργου, Θεσσαλονίκης και Μονάχου. Το 1966 ανακηρύχτηκε Dr. Phil. του Πανεπιστημίου του Μονάχου. Από το 1969 δίδαξε στο Πανεπιστήμιο της Κολωνίας Βυζαντινολογία, Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία πρώτα ως λέκτορας, από το 1974 ως υφηγητής και από το 1975 ως καθηγητής της Μεσαιωνικής και Νεοελληνικής Φιλολογίας. Το 1994 ανέλαβε καθήκοντα τακτικού καθηγητή στην έδρα της Βυζαντινολογίας και Νεοελληνικής Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο του Αμβούργου, όπου και δίδαξε ως στο 2002. Διετέλεσε επισκέπτης καθηγητής το 1978/79 και το 1989 στο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης, το 1981 στο Πανεπιστήμιο της Κρήτης στο Ρέθυμνο και το 1998 στο Πανεπιστήμιο της Κύπρου.

Την Πρωτοχρονιά του 2003 του απονεμήθηκε ο Χρυσός Σταυρός Τιμής από τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας Κωνσταντίνο Στεφανόπουλο. Το Μάιο του 2005 ανακηρύχθηκε επίτιμος διδάκτωρ της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης. Το 2007 του απονεμήθηκε το παράσημο ΣΟΛΟΙ από το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στα δημοσιεύματά του έχει κατά κύριο λόγο ασχοληθεί με φιλολογικά προβλήματα της μεσαιωνικής δημώδους γραμματείας, εκδόσεις κειμένων της πρώιμης νεοελληνικής, τη διδασκαλία των νεοελληνικών σε γερμανόφωνους, καθώς και με μεταφράσεις νεοελληνικής λογοτεχνίας στα γερμανικά.